

DEPARTEMENT MOBILITEIT & OPENBARE WERKEN

Maritieme Toegang
Thonetlaan 102 bus 2
2050 ANTWERPEN
T 03 222 08 25
mow.vlaanderen.be

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
T.a.v. Cluster Natuurvergunningen
Postbus 20401
2500 EK Den Haag
Nederland

uw bericht van	uw kenmerk	ons kenmerk	bijlagen
		HP0091	
		1M2B6M-2-52146	
vragen naar/e-mail		telefoonnummer	datum
Frederik Roose		+32 473 92 78 07	
frederik.roose@mow.vlaanderen.be			

Betreft: HP0091 – Grensoverschrijdende proefstorting
Aanvraag vergunning Wet Natuurbescherming

Geachte meneer Kelderman, mevrouw de Graaf,

Hierbij ontvangt u op grond van artikel 2.7 lid 2 van de Wet Natuurbescherming een vergunningaanvraag voor het uitvoeren van grensoverschrijdende proefstorten met een zandige specie afkomstig van het onderhoud van de vaargeul van de Vlaamse Zeeschelde voor de periode van 1-6-2020 tot en met 1-06-2022¹. De voorgenomen activiteit, het gebruik maken van de proefstortlocaties GOPS MC6 en GOPS MC7, wordt gepland in de periode 1-6-2020 tot en met 1-06-2022.

Omdat de activiteiten uitgevoerd worden door een vreemde mogendheid vragen wij deze vergunning op grond van artikel 1.3 lid 1 onder h van het Besluit natuurwetgeving aan bij de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Aanleiding

Op 20 december 2013 heeft u vergunning verleend op grond van de Natuurbeschermingswet voor de onderhoudsbaggerwerkzaamheden aan de vaargeul van de Westerschelde voor de periode van 1 januari 2015 tot en met 31 december 2021 (kenmerk DGNR-RRE/13194161). Deze vergunning betreft het

¹ Indien de Wnb-vergunning na 1-6-2020 onherroepelijk wordt verschuift de uitvoeringsperiode mee en start vanaf het moment van onherroepelijke vergunning.

baggeren van de drempels in de vaargeul, en het storten van de specie in de daarvoor aangewezen stortzones binnen de Westerschelde.

In Vlaanderen is op 19 januari 2017 een vergunning verleend op grond van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning (Vlarem) voor een termijn van 20 jaar voor het terugstorten van baggerspecie afkomstig van de onderhoudsbaggerwerkzaamheden aan de geul van de Zeeschelde. Deze vergunningen betreft het storten van de specie in de hiervoor aangewezen stortzones in de Zeeschelde.

In 2017 wilden de beheerders van het Schelde-estuarium duidelijkheid krijgen over de stortstrategie voor de volgende decennia. Gedurende de jaren 2014-2017 is door de beheerder van het Schelde-estuarium onderzoek uitgevoerd in het kader van de 'Agenda van de Toekomst voor het Schelde-estuarium'. De Agenda van de Toekomst omvat ook de uitwerking en implementatie van bagger- en stortstrategie zoals die wordt genoemd in het Nederlandse Deltaprogramma 2015.

Een bestendig en duurzaam beheer van het Schelde-estuarium op de korte, middellange en lange termijn is noodzakelijk om op termijn de beleidsdoelen te realiseren. Een belangrijk onderdeel van het duurzaam beheer is de sedimentbeheerstrategie. De sedimentbeheerstrategie omvat beheerkeuzes met betrekking tot het onderhoud van de vaargeulen en de havens door middel van het baggeren en verspreiden, oftewel het verplaatsen van zand en slib binnen het estuarium. De hoofdvaarweg in het Schelde-estuarium wordt door baggeren en het verspreiden van de baggerspecie op de vereiste nautische diepte gehouden. De sedimentbeheerstrategie omvat ook de commerciële zandwinning (voor zover deze beleidsmatig is toegestaan). De doelstelling van de sedimentbeheerstrategie is om het vaargeul- en havenonderhoud zo efficiënt mogelijk uit te voeren, de commerciële zandwinning af te bouwen in Schaar van Oude Doel en daarbij tevens bij te dragen aan het, in ecologisch opzicht, beter functioneren van het Schelde-estuarium.

In de proefstortlocaties zal zandige specie gestort worden, die nu wordt gestort in de Vlaamse stortlocatie Schaar van Ouden Doel. Om in deze stortlocatie in Vlaanderen voldoende ruimte te houden, wordt op commerciële basis zand gewonnen, waardoor per saldo sediment uit het estuarium verdwijnt. Dit is vanuit de sedimentbeheerstrategie en voor de natuurlijke ontwikkeling van het estuarium een ongewenste situatie. Alternatieve stortlocaties voor zandige specie zijn in Vlaanderen niet voorhanden.

Een volgende stap in de verbetering van de sedimentbeheerstrategie in het Schelde-estuarium ligt in het verplaatsen van zandige specie over de landsgrens tussen Nederland en Vlaanderen. Als onderdeel van de stortstrategie van de Beneden-Zeeschelde wordt er geen zandig sediment over deze grens verplaatst, terwijl het natuurlijke sedimenttransport in het estuarium deze grens wel passeert. Voordat grensoverschrijdend terugstorten van zandige baggerspecie op kan worden genomen in een toekomstige stortstrategie, zullen stortproeven inzichten moeten leveren in de gevolgen. In het rapport "Grensoverschrijdend storten onderdeel 1: Verkenningsfase – Onderbouwing noodzaak grensoverschrijdend storten en verkenning haalbaarheid proefstort" (Arcadis, 2018; kenmerk 079721279-A) wordt toegelicht waarom grensoverschrijdende proefstortingen passen binnen de toekomstige sedimentbeheerstrategie van het Schelde estuarium.

De voorgenomen activiteiten met betrekking tot de grensoverschrijdende proefstortingen vinden plaats binnen het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe. In het bijgevoegde rapport "Passende

beoordeling en Toets Beschermden Soorten; grensoverschrijdende proefstortingen Westerschelde” (Arcadis, 2020; kenmerk 083788143-C) zijn de effecten van de bovengenoemde activiteiten op dit Natura 2000-gebied onderzocht en beoordeeld.

Voorgeschiedenis

Vanaf het begin van de twintigste eeuw vinden er al onderhoudsbagger- en stortwerkzaamheden plaats in de Westerschelde. Begin jaren '70 heeft de eerste verruiming van de vaargeul plaatsgevonden, in 1998 de tweede en in 2010 de derde. Vanaf de jaren '70 is jaarlijks gemiddeld 10 miljoen m³ specie gebaggerd en teruggestort.

Voorafgaand aan de derde verruiming (tot 2010) werd nagenoeg uitsluitend in nabijgelegen nevengeulen teruggestort. Om eventuele niet verwachte negatieve effecten van de derde verruiming te voorkomen wordt sinds 2010 de strategie van 'flexibel storten' toegepast. Hierbij ligt de nadruk veel meer dan voorheen op het duurzaam in stand houden en verbeteren van het ecologisch en morfologisch systeem van de Westerschelde. Onder flexibel storten wordt het bijsturen van het verspreiden van baggerspecie in de Westerschelde in het licht van deze doelstelling verstaan, op basis van monitoring, nieuwe inzichten en praktische uitvoeringsaspecten. Dit betekent dat de situatie steeds nauwkeurig door deskundigen in de gaten wordt gehouden. Zij geven advies en sturing aan het baggeren en storten. Dit concept is ook nu onderdeel van de huidige vergunning. Vanwege het onderzoeksmatige karakter van de grensoverschrijdende proefstorten wordt van dit principe van flexibel storten afgeweken. Het betreft hier immers grensoverschrijdende proefstortingen voor het bepalen van de toekomstige stortstrategie, waarbij bewust wordt gekeken naar de mogelijkheden voor, en effecten van storten van de zandige baggerspecie, zowel in huidige als nieuwe stortzones. Wel wordt ervoor gezorgd dat de maximale stortcapaciteit van de betreffende macrocellen niet wordt overschreden.

Voorgenomen activiteit

De voorgenomen activiteit heeft betrekking op het uitvoeren van proefstortingen met zandige baggerspecie uit de Zeeschelde in Vlaanderen in stortvakken in Nederland. De bagger- en stortwerkzaamheden, en het daarbij behorende transport in Vlaanderen zijn reeds vergund en vormen geen onderdeel van de voorgenomen activiteit. De baggerspecie die in aanmerking komt voor grensoverschrijdend proefstorten wordt momenteel in het stortvak "Schaar van Ouden Doel" gestort, dat vlak bij de Belgisch-Nederlandse grens ligt.

De stortingen worden uitgevoerd in het kader van een proef en zijn tijdelijk van aard.

Het voornemen is dat een totaal volume van maximaal 1,5 miljoen m³ verdeeld wordt over twee jaar, van 01-06-2020 tot 01-06-2022, met een maximum van 750.000 m³ per jaar.

Ten opzichte van de vigerende vergunning kan een aantal aandachtspunten worden vermeld:

Voor de macrocel 6 en 7 geldt:

- De stortstrategie wordt niet gewijzigd in de bestaande stortlocaties; de beide locaties kunnen ook benut worden voor baggerspecie uit de Westerschelde.

- De volumes voor de grensoverschrijdende proefstortingen mogen per locatie, tezamen met de reguliere verspreidingsvolumes, niet hoger worden dan de vergunde volumes voor het vaarweg onderhoud (zie ook hieronder het verzoek om gedeeltelijke intrekking van de vigerende vergunning).

Belang van de aanvrager

De koppeling tussen de doelstellingen voor het Schelde-estuarium en de toekomstige sedimentbeheerstrategie voor het Schelde-estuarium ligt in de verspreiding van zandige en slibrijke baggerspecie in het estuarium en de morfologische gevolgen daarvan. Om het sedimentvolume niet te laten afnemen is het voor zandige specie nodig om dit terug te storten in het estuarium. Het onttrekken van zand, voor de commerciële zandhandel of voor infrastructurele projecten leidt tot een afname van het zandvolume en is daarmee minder wenselijk.

In de proefstortlocaties zal zandige specie gestort worden, die nu wordt gestort in de Vlaamse stortlocatie Schaar van Ouden Doel. Om in deze stortlocatie in Vlaanderen voldoende ruimte te houden, wordt op commerciële basis zand gewonnen, waardoor per saldo sediment uit het estuarium verdwijnt. Dit is vanuit de sedimentbeheerstrategie en voor de natuurlijke ontwikkeling van het estuarium een ongewenste situatie. Alternatieve stortlocaties voor zandige specie zijn in Vlaanderen niet voorhanden.

Natuurbescherming

De initiatiefnemer realiseert zich de bijzondere natuurwaarden van de Westerschelde en streeft er naar deze te respecteren. Bij de lokalisering, planning en uitvoering van de activiteiten wordt uitgegaan van de aanwezigheid van (beschermde) natuurwaarden, en worden zo nodig voorzorgsmaatregelen genomen om elke vorm van verstoring van deze natuurwaarden te voorkomen.

Het stopzetten van de commerciële zandwinning in Schaal van Oude Doel levert daarnaast een belangrijke bijdrage aan het sedimentbehoud binnen het Schelde-estuarium en heeft een positief effect op de morfologie en het natuurlijke systeem van het Schelde-estuarium.

Passende beoordeling

Een uitgebreide beschrijving van de voorgenomen activiteiten en de effecten daarvan op de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe is opgenomen in de bijgevoegde "Passende beoordeling en toets beschermde soorten; Grensoverschrijdende proefstortingen Westerschelde" (Arcadis, 2020; kenmerk 083788143-C). Dit rapport fungeert als passende beoordeling bij deze aanvraag. De mogelijke effecten van de voorgenomen activiteiten zijn hierin geanalyseerd, beschreven en getoetst aan de wettelijke bepalingen van de Wet Natuurbescherming.

De conclusie van de passende beoordeling is dat zich geen significante effecten zullen voordoen als gevolg van de voorgenomen activiteiten, ook niet in cumulatie met andere plannen, projecten en activiteiten.

Randvoorwaarde is dat de maximaal vergunde stortcapaciteit voor onderhoudsbaggerwerkzaamheden aan de vaargeul van de Westerschelde voor de periode van 1 januari 2015 tot en met 31 december 2021 (kenmerk DGNR-RRE/13194161) niet wordt overschreden. Om dit zeker te stellen wordt in de volgende paragraaf een verzoek gedaan voor gedeeltelijke intrekking van deze vergunning.

Voor de grensoverschrijdende proefstortingen is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming t.a.v. beschermde soorten noodzakelijk.

Verzoek om gedeeltelijke intrekking vergunning DGNR-RRE/13194161

Voor de stikstofberekening wordt uitgegaan van extern salderen, waardoor toename van de depositie van stikstof op daarvoor gevoelige habitattypen en leefgebieden kan worden uitgesloten. De saldogevende activiteit hiervoor is de maximaal vergunde stortcapaciteit binnen de Vergunning onderhoud vaarweg Westerschelde 2015-2021 (kenmerk DGNR-RRE/13194161). Om zeker te stellen dat deze ruimte ook daadwerkelijk beschikbaar komt voor de grensoverschrijdende proefstortingen verzoeken wij u om de vergunde stortcapaciteit van de stortlocatie in de hoofdgeul van Macrocel 6 (SH61) en de stortlocatie in de hoofdgeul van Macrocel 7 (SH71) uit de Vergunning onderhoud vaargeul Westerschelde 2015-2021 (kenmerk DGNR-RRE/13194161) elk te verminderen met 0,75 miljoen m³ (zie volgende tabel).

Tabel 1: Aanpassing verdeling stortcapaciteit in miljoen m³ (in situ) voor de vergunningsperiode

	Maximale stortcapaciteit voor zeven jaar (miljoen m³)	
	Macrocel 6	Macrocel 7
Vergund volume onderhoud vaargeul 2015-2021	4,9	2,8
Intrekking volume ifv interne saldering voor grensoverschrijdende proefstortingen	0,75	0,75
Nieuw volume onderhoud vaargeul 2015-2021	4,15	2,05

Monitoring en evaluatie

De effecten van het gebruik van de proefstortlocaties zullen worden gemonitord. Voor de grensoverschrijdende proefstortingen is een nieuw monitoringsprogramma opgesteld ("Monitoringsprogramma grensoverschrijdende proefstortingen; een beschrijving van de uit te voeren monitoring", Arcadis, 2019; kenmerk 083997006).

Voor vragen en overleg kunt u zich in eerste instantie wenden tot de heer Frederik Roose.

Hoogachtend,

ir. Freddy Aerts
Afdelingshoofd

Bijlagen:

1. “Grensoverschrijdend storten onderdeel 1: Verkenningsfase – Onderbouwing noodzaak grensoverschrijdend storten en verkenning haalbaarheid proefstort” (Arcadis, 2018; kenmerk 079721279-A)
2. “Passende beoordeling en Toets Beschermden Soorten; grensoverschrijdende proefstortingen Westerschelde” (Arcadis, 2020; kenmerk 083788143-C) met de volgende losse bijlagen:
 - a. Bijlage 2: AERIUS_bijlage_20200106111712_RmxG4wvoqwvd dd 6 januari 2020
 - b. Bijlage 3: “Grensoverschrijdende proefstortingen Westerschelde; Numerieke modellering slibverspreiding achtergrondrapport” (Arcadis, 2019; kenmerk 083867810-A).
 - c. Bijlage 4: “Morfologisch modelleren grensoverschrijdende proefstortingen; Ontwikkelingen bij het Land van Saeftinghe ten gevolge van de proefstortingen” (Arcadis, 2018; kenmerk 083684058-A).
 - d. Bijlage 5: “Monitoringsprogramma grensoverschrijdende proefstortingen; Een beschrijving van de uit te voeren monitoring” (Arcadis, 2019; kenmerk 083997006).